

Repertoriul jurisprudenței

Cauza C-601/15 PPU

J. N.
împotriva
Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie

[cerere de decizie preliminară formulată de Raad van State (Țările de Jos)]

„Trimitere preliminară — Procedură preliminară de urgență — Standarde pentru primirea solicitanților de protecție internațională — Directiva 2008/115/CE — Ședere legală — Directiva 2013/32/UE — Articolul 9 — Dreptul de a rămâne într-un stat membru — Directiva 2013/33/UE — Articolul 8 alineatul (3) primul paragraf litera (e) — Detenție — Protecția securității naționale sau a ordinii publice — Validitate — Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene — Articolele 6 și 52 — Restrângere — Proporționalitate”

Cuprins – Hotărârea Curții (Marea Cameră) din 15 februarie 2016

1. *Drepturi fundamentale — Convenția europeană a drepturilor omului — Instrument neintegrat formal în ordinea juridică a Uniunii*

[art. 6 alin. (3) TUE; Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, art. 52 alin. (3)]

2. *Controale la frontiere, azil și imigrare — Politica de azil — Standarde pentru primirea solicitanților de protecție internațională — Directiva 2013/33 — Articolul 8 alineatul (3) primul paragraf litera (e) — Plasare în detenție pentru motive de ordine publică și de securitate publică — Aprecierea validității acestei dispoziții în raport cu articolele 6 și 52 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene — Validitate*

[Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, art. 6 și art. 52 alin. (1) și (3); Directiva 2013/33 a Parlamentului European și a Consiliului, art. 8 alin. (3) primul paragraf lit. (e) și art. 9 alin. (1)]

3. *Controale la frontiere, azil și imigrare — Politica de imigrare — Returnarea resortisanților unor țări terțe aflați în situație de ședere ilegală — Resortisant care face obiectul unei proceduri de returnare în sensul Directivei 2008/115 — Formularea unei cereri de azil care implică, potrivit jurisprudenței naționale, caducitatea deciziei de returnare adoptate anterior — Inadmisibilitate — Obligația de a asigura efectul util al Directivei 2008/115 — Obligația de loialitate*

[art. 4 alin. (3) TUE; Directiva 2008/115 a Parlamentului European și a Consiliului, considerentul (4) și art. 8, și Directiva 2013/33 a Parlamentului European și a Consiliului, art. 8]

1. A se vedea textul deciziei.

(a se vedea punctele 45 și 46)

2. Nu există niciun element de natură să afecteze validitatea, în considerarea articolului 6 și a articolului 52 alineatele (1) și (3) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, a articolului 8 alineatul (3) primul paragraf litera (e) din Directiva 2013/33 de stabilire a standardelor pentru primirea solicitanților de protecție internațională, care prevede posibilitatea plasării în detenție a unui solicitant pentru motive întemeiate pe protecția securității naționale sau a ordinii publice.

Astfel, întrucât protecția securității naționale și a ordinii publice constituie un obiectiv urmărit de dispoziția menționată, o măsură de plasare în detenție care își găsește temeiul în această dispoziție răspunde efectiv unui obiectiv de interes general recunoscut de Uniune. În plus, protecția securității naționale și a ordinii publice contribuie de asemenea la protecția drepturilor și a libertăților celorlalți. În această privință, articolul 6 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene prevede dreptul oricărei persoane nu doar la libertate, ci și la siguranță.

În ceea ce privește proporționalitatea ingerinței în dreptul la libertate cauzată de o măsură de detenție, plasarea în detenție a unui solicitant, în cazul în care este necesar din rațiuni de protejare a securității naționale sau a ordinii publice, este, prin însăși natura sa, o măsură aptă să protejeze publicul de pericolul pe care îl poate constitui comportamentul unei asemenea persoane și poate astfel realiza obiectivul urmărit la articolul 8 alineatul (3) primul paragraf litera (e) din Directiva 2013/33. Pe de altă parte, reiese atât din textul și din contextul, cât și din geneza articolului 8 din Directiva 2013/33 că posibilitatea, prevăzută la alineatul (3) primul paragraf litera (e) al acestui articol, de a plasa în detenție un solicitant pentru motive întemeiate pe protecția securității naționale sau a ordinii publice este supusă respectării unui set de condiții care au ca obiectiv încadrarea strictă a recurgerii la o asemenea măsură. În această privință, articolul 9 alineatul (1) din Directiva 2013/33 prevede că un solicitant se plasează în detenție pentru o perioadă cât mai scurtă posibil și este menținut în detenție numai atât timp cât sunt aplicabile motivele prevăzute la articolul 8 alineatul (3) din această directivă.

În sfârșit, încadrarea strictă căreia îi este supusă puterea recunoscută autorităților naționale competente de a plasa în detenție un solicitant, în temeiul articolului 8 alineatul (3) primul paragraf litera (e) din Directiva 2013/33, este deopotrivă asigurată prin interpretarea dată, în jurisprudența Curții, noțiunilor „securitate națională” și „ordine publică” care figurează în alte directive și care se aplică și în privința Directivei 2013/33.

Astfel, noțiunea „ordine publică” presupune, în orice caz, pe lângă tulburarea ordinii sociale pe care o reprezintă orice încălcare a legii, existența unei amenințări reale, actuale și suficient de grave la adresa unui interes fundamental al societății.

Noțiunea „securitate publică” acoperă atât securitatea internă a unui stat membru, cât și securitatea sa externă. Prin urmare, atingerea adusă funcționării instituțiilor și a serviciilor publice esențiale, precum și supraviețuirea populației, ca și riscul unei perturbări grave a relațiilor externe sau a conviețuirii în pace a popoarelor ori atingerea adusă intereselor militare pot afecta siguranța publică.

(a se vedea punctele 53-55, 57, 62, 64-66 și 82 și dispozitivul)

3. În cadrul unei jurisprudențe naționale potrivit căreia formularea unei cereri de azil de către o persoană care face obiectul unei proceduri de returnare are ca efect caducitatea de plin drept a oricărei decizii de returnare care ar fi fost adoptată anterior în contextul acestei proceduri, efectul util al Directivei 2008/115 privind standardele și procedurile comune aplicabile în statele membre pentru returnarea resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală impune ca o procedură inițiată în temeiul acestei directive, în cadrul căreia a fost adoptată o decizie de returnare, dacă este cazul însoțită de o interdicție de intrare, să poată fi preluată în stadiul în care a fost întreruptă ca urmare a depunerii unei cereri de protecție internațională imediat ce această cerere a fost respinsă în primă instanță. Astfel, statele membre sunt ținute să nu compromită realizarea obiectivului urmărit prin această din urmă directivă, respectiv instituirea unei politici eficiente de îndepărtare și de returnare a resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală.

În această privință, atât din obligația de loialitate a statelor membre, care decurge din articolul 4 alineatul (3) TUE, cât și din cerințele de eficacitate enunțate în special în considerentul (4) al Directivei 2008/115 rezultă că obligația impusă la articolul 8 din această directivă statelor membre, de a efectua îndepărtarea, în ipotezele prevăzute la alineatul (1) al acestui articol, trebuie îndeplinită în cel mai scurt termen. Or, această obligație nu ar fi respectată dacă îndepărtarea ar fi întârziată ca urmare a faptului că, după respingerea în primă instanță a cererii de protecție internațională, o procedură precum cea descrisă anterior trebuie reluată nu din stadiul în care a fost întreruptă, ci de la începutul său.

Rezultă din cele ce precedă că, adoptând articolul 8 alineatul (3) primul paragraf litera (e) din Directiva 2013/33 de stabilire a standardelor pentru primirea solicitanților de protecție internațională, care prevede posibilitatea plasării în detenție a unui solicitant pentru motive întemeiate pe protecția securității naționale sau a ordinii publice, legiuitorul Uniunii nu a ignorat nivelul de protecție oferit de articolul 5 alineatul (1) litera (f) a doua teză din Convenția europeană a drepturilor omului, întrucât aceasta autorizează detenția legală a unei persoane împotriva căreia se află în curs o procedură de expulzare sau de extrădare.

(a se vedea punctele 75-78)